

Príklady, ako predstaviť zmeny vo vzdelávaní rodičom

Pomôcka pre triedne učiteľky a učiteľov prvých ročníkov v základných školách, ktoré sa od septembra 2024 rozhodli zaviesť nový štátny vzdelávací program

*Učíme sa
samostatne myslieť a zodpovedne konať
na základe hodnôt, vedomostí a dát*

Vážené učiteľky, vážení učelia,

ďakujeme vám, že ste sa podujali pripojiť sa k zmene a modernizácii vzdelávania v našich základných školách. V procese zavádzania nového kurikula ste sa mnohí rozhodli pre spoluprácu s metodikmi a metodičkami z krajských pracovísk Národného inštitútu vzdelávania a mládeže a tiež mentormi a mentorkami z regionálnych centier podpory učiteľov.

Touto pomôckou vás chceme z Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR ďalej podporiť v komunikácii zmien na rodičovskú verejnosť. Pre ľudí, ktorých deti vstupujú do vašich tried, sa stávate prvým kontaktom pre informácie o novom vzdelávaní v základných školách. Zároveň ste spolutvorcami moderného vzdelávania, keďže zámerom ministerstva nie je nariaďovať, ale otvárať vám príležitosti.

***Učíme sa
samostatne myslieť a zodpovedne konať
na základe hodnôt, vedomostí a dát***

Štart školského roka ako príležitosť predstaviť kurikulárne zmeny

Prvé stretnutie s rodičmi na začiatku školského roka je dôležitou príležitosťou na nastavenie pozitívneho tónu pre celý rok. Prváci vo vašich triedach sa budú vzdelávať podľa nového štátneho vzdelávacieho programu, o ktorom niektorí rodičia už počuli z médií a môžu poznať pojem „kurikulárna reforma“. Vo verejnom priestore sa veľké zmeny často spájajú s rôznymi dezinterpretáciami, neúplnými alebo zavádzajúcimi predstavami. Je preto vhodné, aby ste na vašom prvom spoločnom stretnutí s rodičmi využili priestor okrem iného aj na základné predstavenie zmien vo vzdelávaní. Transparentnosť a otvorenosť v komunikácii s rodičmi podporí pozitívnu spoluprácu počas celého školského roka.

S týmto cieľom sme pre vás pripravili návrh, ako môžete postupovať pri plánovaní prvého rodičovského stretnutia v novom školskom roku. Nájdete tu aj návrhy na ďalšie aktivity, ktorými sa môžete inšpirovať v priebehu školského roka. Zameriava sa najmä na rodičov žiakov a žiačok prvých ročníkov základných škôl, ktoré vstúpili do zavádzania nového štátneho vzdelávacieho programu.

Ako postupovať pri plánovaní prvého rodičovského stretnutia

Príprava pred stretnutím

Informovanie rodičov: Poslať rodičom pozvánku s termínom, časom a miestom stretnutia, ako aj stručným prehľadom hlavných bodov, ktoré sa budú preberať, vrátane informácie, že deti sa budú vzdelávať podľa nového štátneho vzdelávacieho programu. Do pozvánky môžete pridať aj odkaz na webstránku www.vzdelavanie21.sk Rodičia prvákov ešte nemusia dobre poznať priestory školy, je preto dobré myslieť aj na ich orientáciu v budove, kde sa bude stretnutie konať.

Príprava materiálov: Ministerstvo školstva pripravilo univerzálnu prezentáciu, v ktorej máte možnosť doplniť Powerpoint snímky so špecifickým obsahom o vašej škole a fungovaní vo vašej triede. K prezentácii vznikol aj sprievodný materiál, z ktorého môžete čerpať vo vašom sprievodnom slove. Prezentácia obsahuje aj multimediálne prvky, je potrebné preto overiť, či sa na vašom zariadení spúšťa správne.

Návrh programu: Rozvrhnúť časový plán stretnutia tak, aby trvalo do 1,5 hodiny.

Spolupráca: Zvážte vaše predstavy a možnosti. Neváhajte na spoluprácu pri príprave a realizácii stretnutia osloviť mentorov z vášho Regionálneho centra podpory učiteľov alebo vášho školského supervízora.

Program stretnutia

1. Úvod (10 minút)

- Pri budovaní pozitívnych a partnerských vzťahov s rodičmi je vhodné využiť osobné privítanie napríklad formou podania ruky s jednotlivými rodičmi postupne ako vchádzajú do miestnosti.
- Predstavenie agendy stretnutia.

2. Prehľad kurikulárnej reformy (20 minút)

V tejto časti môžete využiť univerzálnu prezentáciu doplnenú o vašu špecifickú Powerpoint snímku. Dodatočné informácie do svojho výkladu nájdete v sprievodnom materiály alebo na webstránke www.vzdelavanie21.sk

3. Otázky a diskusia (15 minút)

Otvorte diskusiu s rodičmi ku otázkam, ako budú zmeny aplikované na vašej škole a ako konkrétne ovplyvnia vzdelávanie ich detí. Tieto otázky by ste mali vedieť odpovedať aj prostredníctvom školského vzdelávacieho programu. Pre ďalšie globálne otázky na reformu, ku ktorým nemáte informácie, presmerujte rodičov na podstránku, kde si môžu v zozname dohľadať otázky: <https://vzdelavanie21.sk/otazky-rodicov/>

4. Aktivita na priblíženie niektorého aspektu zmien (podľa zvolenej aktivity, nie však viac ako 20 minút)

Prostredníctvom aktivít viete rodičom priblížiť niektoré konkrétne zmeny, ktoré budete vo vašom vyučovaní aplikovať. Nemusíte sa sústrediť len na obsahy a ciele v prvom ročníku. Prikladáme vám na inšpiráciu tri skupinové aktivity:

- Porovnajme svety – keď som šiel/šla do prvej triedy ja..
- Tajomstvo mostov: medzipredmetové prepojenia
- Slová, vďaka ktorým rastieme

5. Informácie o školských aktivitách a administratívnych záležitostiach (15 minút)

Na stretnutí by nemali chýbať ani ďalšie informácie o spôsobe fungovania a spolupráce s rodičmi v priebehu školského roka nad rámec kurikulárnych zmien. Napríklad:

- Prehľad plánovaných školských podujatí, exkurzií, projektov a ďalších aktivít.
- Informácie o školskom poriadku, pravidlách dochádzky, hodnotení a komunikácii so školou.

6. Záver (10 minút)

Sumarizujte hlavné body z diskusie. Podľa potreby vyberte ďalší termín stretnutia alebo individuálnych konzultácií. Na záver môžete rodičov vyzvať, ak by chceli dostávať pravidelné mesačné informácie o kurikulárnych zmenách, môžu sa prihlásiť na odber noviniek: <https://vzdelavanie21.sk/#newsletter>

Po stretnutí

Je dobrou praxou zdieľať krátky zápis zo stretnutia (emailom alebo iným vhodným spôsobom). V zázname vyznačte dôležité termíny, dokumenty, dohody alebo ďalšie kroky, ktoré vyvstali zo stretnutia. Povzbudzte rodičov, aby vám dali spätnú väzbu, napríklad formou online dotazníka alebo osobne.

Popis skupinových aktivít

Porovnajme svety – keď som šiel/šla do prvej triedy ja..

Cieľ aktivity:	Rodičia sa zamyslia nad rozdielmi medzi ich vlastnými skúsenosťami z detstva a skúsenosťami detí generácie alfa – ich detí, ktoré sa narodili po roku 2010. Aktivita podporí lepšie pochopenie, ako sa mení svet a vplyv týchto zmien na deti.
Trvanie:	22 minút
Materiály:	Flipchart alebo biela tabuľa, farebné fixky, papiere a perá pre rodičov
Postup:	<ol style="list-style-type: none"> Úvod do aktivity (2 minúty):<p>Triedny učiteľ krátko predstaví cieľ aktivity: porovnať, ako vyrastali rodičia v porovnaní s tým, v akom prostredí vyrastá súčasná generácia detí. Učiteľ vysvetlí, že cieľom je lepšie porozumieť, ako sa zmenil svet a aké výzvy či príležitosti tieto zmeny prinášajú.</p> Individuálna práca: Reflexia (3 minúty):<p>Každý z účastníkov rodičovského združenia sa zamyslí a skúsi si spomenúť, aké to bolo, keď šiel do prvého ročníka. Ako sa učil písať, ako vyzerala jeho trieda, ako trávil čas po vyučovaní, s čím sa hrával vo svojom voľnom čase. Ak si nevie spomenúť, tak stačí vo všeobecnosti spísať aspoň 5 bodov o tom, ako vyzeralo jeho/jej detstvo.</p> Skupinová reflexia (10minút):<p>Rodičia sa spoja do menších skupín (po 4-5 ľudí). Každá skupina dostane papier a perá. Skupiny sa zamyslia a zapíšu odpovede na nasledujúce otázky:</p><ul style="list-style-type: none"> Technológie: Aké technologické zariadenia a platformy boli populárne počas vášho detstva? Ako sa deti dnes fungujú s technológiami? Voľný čas a hry: Aké hry ste hrali ako deti? Aké hry hrajú deti dnes? Vzdelávanie: Aký bol váš názor na vzdelávanie, keď ste boli deti? Čo vás v škole bavilo najviac a prečo? Kultúra a trendy: Aké boli populárne kultúrne fenomény (hudba, filmy, móda) počas vášho dospelovania? Ako sa líši kultúrne zázemie detí, ktoré sa narodili po roku 2010? Prezentácia a diskusia (5 minút):<p>Každá skupina stručne prezentuje svoje zistenia na flipcharte alebo tabuli. Skupiny porovnávajú rozdiely a podobnosti medzi Generáciou Alfa a Generáciou Mileniálov. Učiteľ môže zapojiť rodičov do diskusie otázkami ako:</p><ul style="list-style-type: none"> Ktoré rozdiely považujete za najvýznamnejšie? Ako myslíte, že tieto rozdiely ovplyvňujú deti a ich vzdelávanie? Záverečné zhrnutie (2 minúty):<p>Triedny učiteľ zhrnie hlavné body diskusie, zdôrazní, že práve kvôli rýchlo sa meniacemu svetu, novým technológiám, silnejšiemu prepojeniu so svetom (pohodlné cestovanie bez pasu v EÚ, jednoduché online nákupy aj z druhého konca sveta) je nevyhnutné modernizovať aj obsah a formy vzdelávania na základných školách.</p>

Tajomstvo mostov: medzipredmetové prepojenia

Cieľ aktivity:	Rodičia sa oboznámia s konceptom medzipredmetových prepojení a zistia, ako využitie poznatkov z rôznych vyučovacích predmetov môže pomôcť deťom lepšie pochopiť súvislosti a aplikovať vedomosti v reálnom živote.
Trvanie:	30 -35 minút
Materiály:	Flipchart alebo biela tabuľa, farebné fixky, Pripravený scenár alebo úloha, ktorá obsahuje prvky z viacerých vyučovacích predmetov
Postup:	<ol style="list-style-type: none"> Úvod do aktivity (2 minúty):<p>Triedny učiteľ vysvetlí, že aktivita sa zameria na pochopenie dôležitosti medzipredmetových prepojení vo vzdelávaní. Učiteľ predstaví, ako integrácia rôznych oblastí poznania môže pomôcť deťom lepšie pochopiť a aplikovať vedomosti.</p> Rozdelenie do skupín a zadanie úlohy (3 minúty):<p>Rodičia sa rozdelia do malých skupín (3-4 osoby). Na vytvorenie skupín je možné využiť hravé aktivity, alebo urobiť rozdelenie na základe farebných štítkov, ktoré učiteľ umiestni na lavice ešte pred príchodom rodičov.</p><p>Každá skupina dostane úlohu, ktorá zahŕňa riešenie reálneho problému pomocou týchto predmetov. Každá skupina musí pripraviť postup procesu riešenia úlohy rozpísaný v bodoch.</p><ul style="list-style-type: none"> Úloha 1.: Navrhnete most pre malú obec na Slovensku, ktorý bude ekologický a funkčný. Most má prepojiť dve časti obce a sprístupniť prejazd do druhej časti aj autami. Obec je rozdelená potokom, ktorý pri návalových dažďoch naberá na objeme. Úloha 2.: Pripravte plán týždňovej dovolenky pre štvorčlennú rodinu, ktorá má doma hospodárske zvieratá (sliepky, králiky). Dovolenka bude v blízkom zahraničí. V pláne je dôležité myslieť na výber termínu, rezerváciu ubytovania, dopravu a tiež zabezpečiť, čo sa má udiť s hospodárskymi zvieratami. Úloha 3.: Obnovte starý sad, z ktorého budete môcť plody predávať a prispieť tak k rodinnému rozpočtu. V súčasnosti je sad prerastený burinou, v minulosti tu rástlo 15 veľkých jabloní, dnes sú stromy prestarnuté, niektoré vyschli a iná zlomila búrka. Práca na úlohe (15 minút):<p>Každá skupina si zvolí zapisovateľa a človeka, ktorý bude záver prezentovať všetkým účastníkom. Potom spoločne diskutujú na úlohe.</p> Identifikácia predmetov (5-7 minút):<p>Učiteľ požiada, aby každá skupina identifikovala vyučovacie predmety, ktorých obsah bol podľa nich zahrnutý v priebehu prípravy plánu.</p> Spoločná prezentácia (5 minút):<p>Jedna skupina, alebo podľa časových možností aj ďalšie, odprezentujú svoje riešenia a vysvetľujú, ako zapojili jednotlivé predmety do svojej úlohy.</p> Záverečné zhrnutie (2 minúty):<p>Učiteľ zhrnie hlavné body diskusie a zdôrazní, že medzipredmetové prepojenia pomáhajú deťom rozvíjať komplexné myslenie, riešiť problémy v reálnom svete a vidieť súvislosti medzi rôznymi oblasťami vedomostí.</p>

Slová, vďaka ktorým rastieme

Cieľ aktivity:	Rodičia porozumejú výhodám s prínosom slovného hodnotenia. Aktivita im môže pomôcť lepšie formulovať vlastnú spätnú väzbu, ktorú dávajú svojim deťom.
Trvanie:	20 - 25 minút
Materiály:	Rôzny papierový materiál, obaly, kartóny, lepiaca páska, motúziky
Postup:	<ol style="list-style-type: none"> Úvod do aktivity (2 minúty): Učiteľ začne krátkym vysvetlením, čo je slovné hodnotenie, prečo sa používa, a ako sa líši od tradičných známok.. Rozdelenie do skupín a zadanie úlohy (5 minúty): Účastníci stretnutia sa rozdelia do skupín po max 5 ľudí. Jednotlivé skupiny budú musieť v časovom limite z pripravených materiálov pripraviť stavbu veže, ktorá by mala mať aspoň jeden meter do výšky Hodnotenie (5 minút): Po uplynutí času 3 minút, učiteľ stopne stavby. Polovica skupiny zostáva na mieste pri svojom diele a druhá polovica sa presunie k susednému výtvoru. Druhá polovica bude mať za úlohu sformulovať spätnú väzbu na dielo, tak aby prvá polovica „domácej skupiny“ vedela ako môže svoje dielo vylepšiť a čo opraviť. Súčasťou spätnej väzby by mal byť aj pozitívny bod, aby sa budovala motivácia. Druhé kolo stavby (2 + 3 minút): Ľudia sa vrátia k veži, ktorú stavajú a od svojich spoločníkov si za minútu vypočujú sumár spätnej väzby, ktorú dostali. Majú tri minúty na jej zapracovanie. Druhé hodnotenie (5 minút): Skupiny si v pároch ako z prvého kola dajú tentokrát verejné hodnotenie. Tu zhodnotia, čo sa podarilo z konštruktívnej spätnej väzby zapracovať a ako im vzájomné hodnotenia pomohli. Záverečné zhrnutie (3 minúty): Učiteľ zhrnie hlavné benefity slovného hodnotenia a vysvetlí, ako bude implementované v priebehu školského roka a ako môžu rodičia spolupracovať pri podpore svojich detí.

Aktivity v priebehu školského roka

Informovanie a postupné približovanie kurikulárnych zmien rodičom aj počas školského roka vám môže pomôcť v budovaní otvorenej komunikácie a podpory v procese vzdelávania. Týmto spôsobom viete zabezpečiť, že rodičia budú mať lepšie porozumenie o novom modernom vzdelávaní na vašej škole a budú vnímať výhody vášho pedagogického prístupu. Priebežné aktivity vám v priebehu školského roka môžu tiež pomôcť vytvárať spolupracujúcu komunitu rodičov.

Zároveň, pravidelné informovanie o kurikulárnych zmenách znižuje riziko nedorozumení a zvyšuje dôveru medzi školou a rodinami. Keď rodičia vidia, prečo a ako sa mení výučba, sú viac motivovaní spolupracovať a podporovať iniciatívy školy, čo prispieva k vytvoreniu harmonického vzdelávacieho prostredia pre žiakov.

Pripravili sme pre vás pár návrhov, ktoré môžete naplánovať počas školského roka. Pri vytváraní a realizácii rôznych projektov neváhajte osloviť na spoluprácu mentorov z vášho Regionálneho centra podpory učiteľov, alebo osloviť metodikov z krajského pracoviska Národného inštitútu vzdelávania a mládeže.

- **Otvorené hodiny s aktivizujúcimi metódami:** otvorené vyučovacie hodiny, počas ktorých rodičia budú mať možnosť prísť do školy a na vlastné oči vidieť, ako fungujete. Tieto hodiny budú zamerané na použitie aktivizujúcich metód, ktoré podporujú aktívne zapojenie žiakov do učenia. Cieľom je vziať rodičov do školského diania a umožniť im aktívne sa zapojiť do procesu vzdelávania svojich detí.
- **Deň rodičov a priateľov školy:** V rámci tejto aktivity môžete usporiadať špeciálny deň, počas ktorého budú mať rodičia a priatelia školy možnosť zúčastniť sa rôznych workshopov a diskusií. Tento deň bude príležitosťou na výmenu skúseností, diskusiu o nových prístupoch vo vzdelávaní a prehĺbenie spolupráce medzi školou a rodinou.
- **Stretnutie s rodičmi alebo učiteľmi zo školy, ktorá už učí po novom:** Dôležitým prvkom zmien je posilňovanie spolupráce a vymieňania dobrej praxe v rámci regiónu. Cieľom takéhoto stretnutia môže byť povzbudenie a zdieľanie dobrej skúsenosti zo školy, ktorá už má skúsenosti s novými metódami výučby.
- **Projektový deň detí a rodičov:** Projektový deň detí a rodičov je interaktívna a kreatívna aktivita, ktorá umožňuje deťom a ich rodičom spolupracovať na spoločných projektoch. Počas tohto dňa budú účastníci pracovať v tímoch, aby spoločne vytvorili rôzne projekty, ako napríklad vedecké pokusy, umelecké diela, alebo technologické inovácie. Cieľom je posilniť spoluprácu medzi rodinami a školou, podporiť učenie prostredníctvom praxe a zábavy, a zároveň umožniť rodičom lepšie pochopiť učebný proces ich detí. Tento deň podporuje vzájomné porozumenie a spoločné zážitky, ktoré obohacujú školskú komunitu.
- **Ukážky hodín alebo rodičovské workshopy:** Ukážky reálnej vyučovacej hodiny, kde budú zakomponované niektoré prierezové gramotnosti: občianska, digitálna, finančná, sociálna a emocionálna, environmentálna, vizuálna a čitateľská. Je to priestor, kde viete na konkrétnych príkladoch ukázať praktické zručnosti, ktoré si v priebehu základnej školy osvoja aj vaši žiaci. Ide pritom často o zručnosti, ktoré s rýchlou sa vyvíjajúcou dobou nemali rodičia nadobudnúť v procese svojho vlastného vzdelávania alebo pracovnej praxe.

